

EDGARD EECKMAN PLEIT VOOR **PATIENT EMPOWERMENT**
IN GEZONDHEIDSZORG EN THUISZORG

“GEEF PATIËNTEN EEN GEVOEL VAN CONTROLE OVER HUN BESTAAN”

Ter gelegenheid van haar 70e verjaardag organiseert Familiehulp op donderdag 19 september een colloquium in het Brussels 44 Center. Een van de gastsprekers is Edgard Eeckman: hij doctoreerde eind 2018 met een onderzoek naar patient empowerment. Zijn bevindingen publiceert hij deze maand in een boek. “Zeker in de thuiszorg kan patient empowerment een heel belangrijke rol spelen.”

Wat houdt patient empowerment precies in?

Edgard Eeckman: Kort en bondig betekent dit dat je als arts, verpleegkundige of verzorgende je patiënt helpt om het gevoel van autonomie over zijn leven te behouden of te herstellen. Patient empowerment streeft zo naar meer evenwicht in de machtsrelatie tussen een dokter en zijn patiënt, met ruimte voor wederzijds begrip en **respect**. De arts respecteert de behoeften en de wensen van zijn patiënt, terwijl de patiënt ook respect heeft voor de expertise en de adviezen van de dokter. De sleutel hiervoor is een evenwichtige relatie en een open communicatie.

Wat bedoelt u precies met een machtsrelatie tussen dokters en patiënten?

Edgard Eeckman: Als dokter beschik je in principe over bepaalde ‘resources’, zoals kennis, informatie, vaardigheden, tijd, wettelijke macht en affectie. Als patiënt ben je daar in meer of mindere mate afhankelijk van omdat het je daar zelf aan ontbreekt. Dat geeft je als dokter een afhankelijkheidsmacht over je patiënt. Iemand die ernstig ziek wordt, kampt bovendien vaak met extra onzekerheden of angsten. Je weet niet wat je overkomt, je weet niet welke behandelingen het beste zijn, je wil graag meer informatie,... Zo word je nog meer afhankelijk van je arts.

Als dokters dan eenzijdig hun visie gaan doorduwen, bijvoorbeeld rond de te kiezen behandeling of medicatie, verliezen patiënten de controle en dat leidt tot frustratie, ontgoocheling, verdriet of woede. En daar is niemand bij gebaat.

Gebeurt dit dan vaak?

Edgard Eeckman: Toch wel. Ik wil absoluut niet veralgemenen, maar zorgverleners hebben nog vaak een paternalistische visie. Wat ergens ook logisch is: ze hebben lang gestudeerd, worden verondersteld het

beter te weten en willen het beste voor hun patiënten. Maar mensen zijn mondiger geworden. De tijd dat men opkeek naar de notabelen van het dorp – de dokter, de notaris en de onderwijzer – en alles wat ze vertelden voor waarheid aannam, is lang voorbij. En dat is een goede zaak. Al mag de slinger ook niet te ver doorslaan. Het paternalisme van de dokter moet niet vervangen worden door de tirannie van de patiënt. Patient empowerment streeft naar een evenwicht, via gedeelde **verantwoordelijkheden**, wederzijds respect en begrip tussen beide partijen.

- Geboren op 2 juli 1957 in Gent.
- Studeert public relations aan de Artveldehogeschool.
- Werkt als enquêteur, journalist en communicatieadviseur.
- Hoofd van de dienst communicatie van het Rode Kruis.
- Sinds 2005 communicatiemanager van UZ Brussel.
- Behaalt in 2007 een master communicatiewetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel.
- Leverde in 2018 zijn doctoraat af rond macht in de relatie patiënt-(huis)arts. Is sindsdien doctor in media- en communicatiestudies.

Hoe kan je dit realiseren?

Edgard Eeckman: Met communicatie op maat. Het is belangrijk dat arts en patiënt elkaar informeren, elkaar beïnvloeden en samen beslissen. Al mag je patiënt empowerment niet opdringen. Mensen moeten zelf willen meebeslissen.

Hoe reageert de medische wereld op uw onderzoek?

Edgard Eeckman: Heel positief. We hebben net de vzw Patient Empowerment opgericht en verschillende ziekenhuizen lieten ons al weten dat ze interesse tonen en willen **samenwerken** om patiënt empowerment meer in de praktijk te brengen. Dat lijkt me ook logisch: dokters, verpleegkundigen en verzorgenden zijn mensen die hun beroep vanuit oprechte **motivatie** en **engagement** hebben gekozen. Dan wil je dit zo goed mogelijk uitoefenen en je patiënten naar best vermogen helpen. Bovendien is het veel aangener werken in een sfeer van wederzijds respect en begrip.

Kan patiënt empowerment ook in de thuiszorg toegepast worden?

Edgard Eeckman: Uiteraard! De thuiszorg speelt hier zelfs een heel belangrijke rol in. Het zwaartepunt van ons zorgbeleid verplaatst zich al meerdere jaren van de ziekenhuizen naar de thuisomgeving. Veel mensen met chronische ziekten worden thuis verpleegd. Mensen blijven ook langer thuis wonen en zetten minder snel de stap naar een woonzorgcentrum.

Ik zou in de nabije toekomst graag verder onderzoek verrichten naar patiënt empowerment binnen de thuiszorg. Als iemand daar een doctoraat of een onderzoek aan wil besteden, stel ik me met alle plezier kandidaat als promotor (*lacht*).

Verheugt het u dan dat Familiehulp de klant centraal stelt?

Edgard Eeckman: Uiteraard, al zou ik persoonlijk niet het woord 'centraal' gebruiken. Het sleutelwoord voor mij is 'samen': klant en verzorgende die op een open manier met elkaar communiceren,

met respect voor ieders wensen en noden. Maar 'samen' of 'centraal', dat is uiteraard deels een semantische discussie. De visie van Familiehulp is alleszins de juiste.

Tot slot: u werkte al 35 jaar voltijds in de communicatiesector toen u aan een doctoraat begon. Waar vond u nog de tijd en de energie?

Edgard Eeckman: Ik had het geluk dat mijn dochters al het huis uit waren (*lacht*). Ik ben altijd een heel bezig iemand geweest. In mijn vrije tijd speel ik ook toneel en schrijf ik toneelstukken en liedjes. Het onderwerp van mijn doctoraat lag me, gezien mijn professionele achtergrond, ook na aan het hart. Het gaat over mensen en hoe je hen kan helpen! Dan vind je sneller de drive om door te zetten. Ook al heeft het dan 9 jaar geduurd (*lacht*). ■

ALLE INFORMATIE OVER HET ONDERZOEK VAN EDGARD EECKMAN VIND JE OP WWW.PATIENTEMPOWERMENT.INFO.

VRIJDAG 6 T.E.M. ZONDAG 8 SEPTEMBER 2019

20% KORTING*

FAMILIEHULP SHOPDAGEN

Kom **tussen vrijdag 6 en zondag 8 september 2019** langs in één van onze 69 ZEB stores of shop online via ZEB.be en krijg een korting van 20% op de najaarscollectie.

In de **winkel**: geef deze flyer af aan de kassa.
Op **ZEB.be**: vul de code in in het veld 'Kortingscode' in je winkelwagen, vóór je naar de kassa gaat. Op **ZEBforstars.be**: kies, bestel en vul de gegevens 'FORSTARS' (BONNUMMER) EN onderstaande code (CONTROLECIJFER) in bij "PERSOONLIJKE KORTINGSCODE".

CODE: MMSDNJ19MP3SH

*Enkel en alleen geldig op vertoon van deze bon in de winkel of bij het ingeven van de code op ZEB.be, en ZEBforstars.be.
Aanbod enkel geldig op vermelde data. Niet cumuleerbaar met andere acties, promoties en voordelen.
Kortingen niet geldig op I Am en cadeaubonnen. Een aantal winkels zijn open op zondag. Alle info vind je op www.zeb.be/shops.
V.U.: WAMO bvba, Brusselsesteenweg 185, 1785 Merchtem

FILA - ONLY - VERO MODA - VILA - ASTRID BLACK LABEL - JACK & JONES - G-STAR RAW - MARCEL DE BRUXELLES - DR DENIM - VANS - DYJCODE - SLOGGI - DEUX BY ELINE DE MUNCK - XPOOOS - BRUCE & BUTLER - TOMMY HILFIGER - FREDDY - EASTPAK - LEE - LEGEND - ZEB STYLE LAB - FRANSA - SUPASTAR - KUNERT - LEVI'S - DIESEL - CHAMPION - ONLY & SONS - STIEN EDLUND - CALVIN KLEIN - MORGAN - TALLY WEIJL - PLEASE - TOM TAILOR - DESIGUAL - STANCE - CLOUDS OF FASHION - HAILYS - PEPE JEANS - PETROL - PUMA - DKNY - JACQUELINE DE YONG - MANGO - LA STRADA - TOMMY JEANS - MAC - SALSALSA - CYCLO CLUB MARCEL - OPUS - ELLESE - GUESS - WRANGLER - JCL - ZEN - HERSCHEL - DEUX BY ELINE DE MUNCK - CLOUDS OF FASHION - GAUDI